

Súhrnná správa o záväzkoch vyplývajúcich zo služieb vo verejnom záujme v prímestskej autobusovej doprave za rok 2017

Súhrnná správa o záväzkoch vyplývajúcich zo služieb vo verejnom záujme je vypracovaná v súlade s článkom 7 Nariadenia európskeho parlamentu a rady (ES) č. 1370/2007 z 23. októbra 2007 o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave, ktorým sa zrušujú nariadenie Rady (EHS) č. 1191/69 a (EHS) č. 1107/70 (ďalej len Nariadenie EU).

Prímestskú dopravu na území TSK realizujú dvaja zmluvní dopravcovia **SAD Prievidza a. s.** a **SAD Trenčín, a. s.** na základe Zmlúv o výkone vo verejnom záujme vo vnútroštátnej pravidelnej autobusovej doprave – prímestskej autobusovej doprave na území Trenčianskeho samosprávneho kraja zo dňa 30.10.2009 v znení jej dodatkov (ďalej len Zmluva), ktoré sú uzatvorené v súlade s platnou legislatívou a nariadeniami EÚ, Plánom dopravnej obslužnosti TSK, schválenými cestovnými poriadkami. Uzatvorením zmluvy dopravcovia podliehajú prepravnej, prevádzkovej a tarifnej povinnosti.

Realizáciou objednaných dopravných výkonov, resp. tarifných kilometrov a tým spojených služieb vo verejnom záujme zabezpečuje Trenčiansky samosprávny kraj (ďalej len TSK) dopravnú obslužnosť svojho územia a územia prilahlých obcí susedných samosprávnych krajov (23 autobusových liniek, kde cieľová zastávka je mimo územia TSK, t. j. v susednom samosprávnom kraji), čím poskytuje občanom každodennú mobilitu do zamestnania, do škôl, do lekárskeho zariadení, na úrady, za voľno-časovými aktivitami a ostatnými potrebami.

Na **209 autobusových linkách** (SAD Trenčín, a. s. – 123 liniek; SAD Prievidza a. s. – 86 liniek) prímestskej autobusovej dopravy bolo v **roku 2017 prepravených 21 819 501 osôb**. So **440 autobusmi** prímestskej dopravy vykázali dopravcovia 23 500 402 ubehnutých kilometrov (v tom: **21 835 676 tarifných km** podľa schválených cestovných poriadkov a v súlade s aktualizovaným Plánom dopravnej obslužnosti TSK), obslúžili **celkovo 276 obcí a miest v rámci územia TSK** (okresy: Trenčín, Ilava, Nové Mesto n/V, Myjava, Považská Bystrica, Púchov, Bánovce n/B., Prievidza, Partizánske).

Prehľad rozsahu služieb vo verejnom záujme – **základné ukazovatele**: objem ubehnutých kilometrov, ekonomicky oprávnené náklady, tržby z cestovného, výška poskytnutého príspevku na vykrytie preukázanej straty z poskytovania služieb vo verejnom záujme v prímestskej autobusovej doprave, počet prepravených osôb.

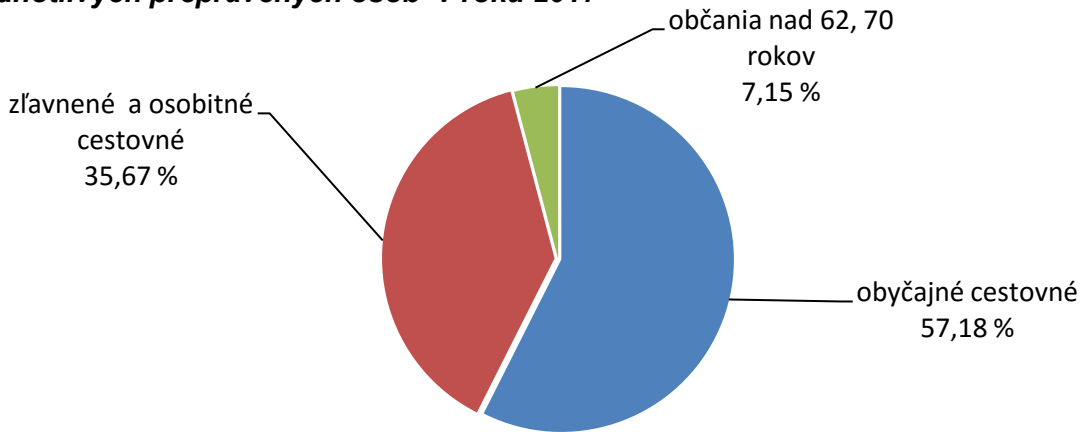
Tabuľka č. 1

Základné ukazovatele	rok 2011	rok 2012	rok 2013	rok 2014	rok 2015	rok 2016	rok 2017
Počet ubehnutých kilometrov (km)	24 459 746	24 299 261	23 937 912	23 881 915	23 733 720	23 671 560	23 500 402
Ekonomicky oprávnené náklady (eur)	31 148 297	32 187 089	32 464 032	31 820 031	29 418 749	29 605 996	31 780 553
Tržby z cestovného(eur)	14 602 861	15 760 928	14 918 903	14 019 801	13 180 660	12 393 012	11 883 462
Poskytnutý príspevok (eur) *)	18 584 447	16 434 005	18 343 155	19 312 090	17 454 612	18 078 104	19 286 060
Počet prepravených osôb (osoby)	30 484 736	27 778 932	26 284 071	24 749 079	23 758 202	22 682 391	21 819 501

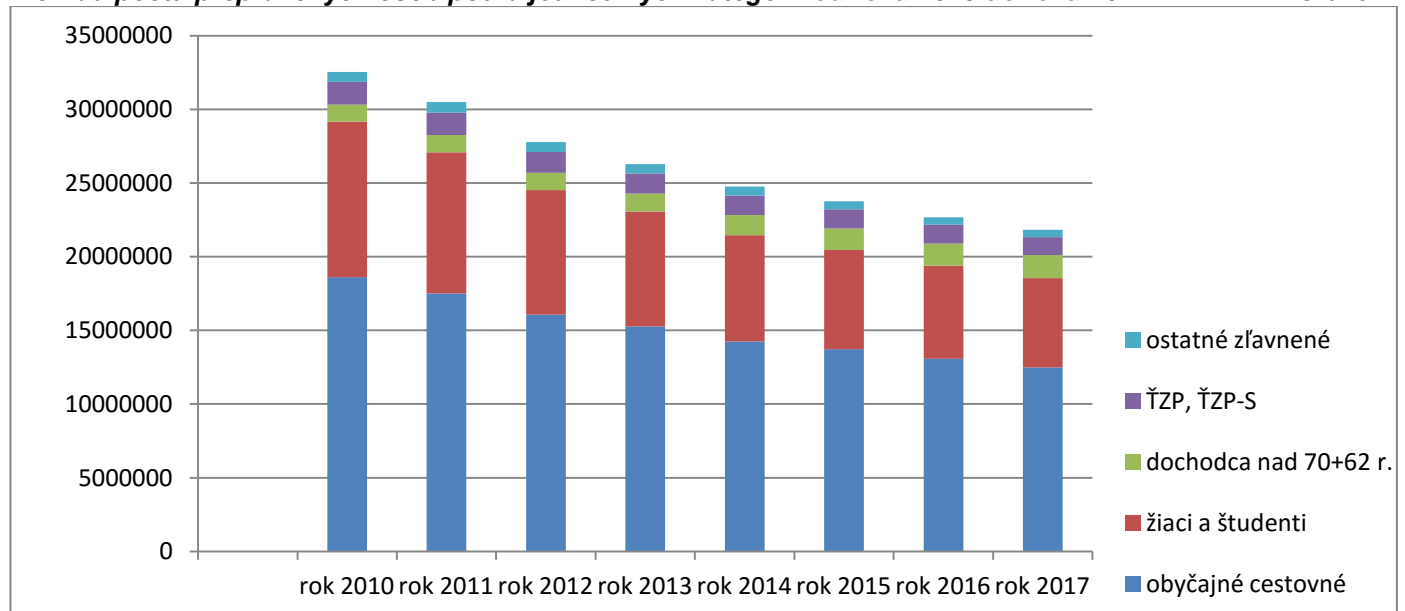
Zdroj: Výkazy, ktoré dopravné spoločnosti predkladajú v zmysle Zmluvy pri zúčtovaní preddavkov náhrady preukázanej straty za poskytnuté služby vo verejnom záujme v prímestskej autobusovej doprave – vlastné spracovanie;

Poznámka: *) = príspevok poskytnutý v bežnom roku podľa Zmluvy vr. zúčtovania štvrtrokov a vr. vyrovnania IV. Q. z predchádzajúceho roku.

V roku 2017 **prepravili** zmluvní dopravcovia v prímestskej autobusovej doprave **21 819 501 osôb**, z toho 12 475 575 osôb za obyčajné cestovné (čo je 57,18 % z celkového počtu prepravených osôb), 7 783 910 osôb za zľavnené a osobitné cestovné (žiaci, študenti do 26. roku veku, ŤZP, ŤZP-S, deti do 6 roku veku a pod.), čo predstavuje 35,67 % z celkového počtu prepravených osôb a 1 560 016 občanov nad 62 a 70 rokov veku, t. j. 7,15 % z celkového počtu prepravených osôb.

Podiel jednotlivých prepravených osôb v roku 2017

Zdroj: Výkazy, ktoré dopravné spoločnosti predkladajú v zmysle Zmluvy pri zúčtovaní preddavkov náhrady preukázanej straty za poskytnuté služby vo verejnom záujme v prímestskej autobusovej doprave – vlastné spracovanie;

Prehľad počtu prepravených osôb podľa jednotlivých kategórií od roku 2010 do roku 2017

Zdroj: Výkazy, ktoré dopravné spoločnosti predkladajú v zmysle Zmluvy pri zúčtovaní preddavkov náhrady preukázanej straty za poskytnuté služby vo verejnom záujme v prímestskej autobusovej doprave – vlastné spracovanie;

Počet cestujúcich, ktorí objednávané služby vo verejnom záujme využívajú, neustále klesá. Tento klesajúci trend je dlhodobý sprievodný jav, ktorý zaznamenávajú dopravné spoločnosti na celom Slovensku. V roku 2005, kedy prešli kompetencie v oblasti verejnej osobnej dopravy zo štátu na samosprávne kraje, prepravili zmluvní dopravcovia 45 453 000 cestujúcich, v roku 2017 prepravili **21 819 501 osôb**, čo je o 52 % menej.

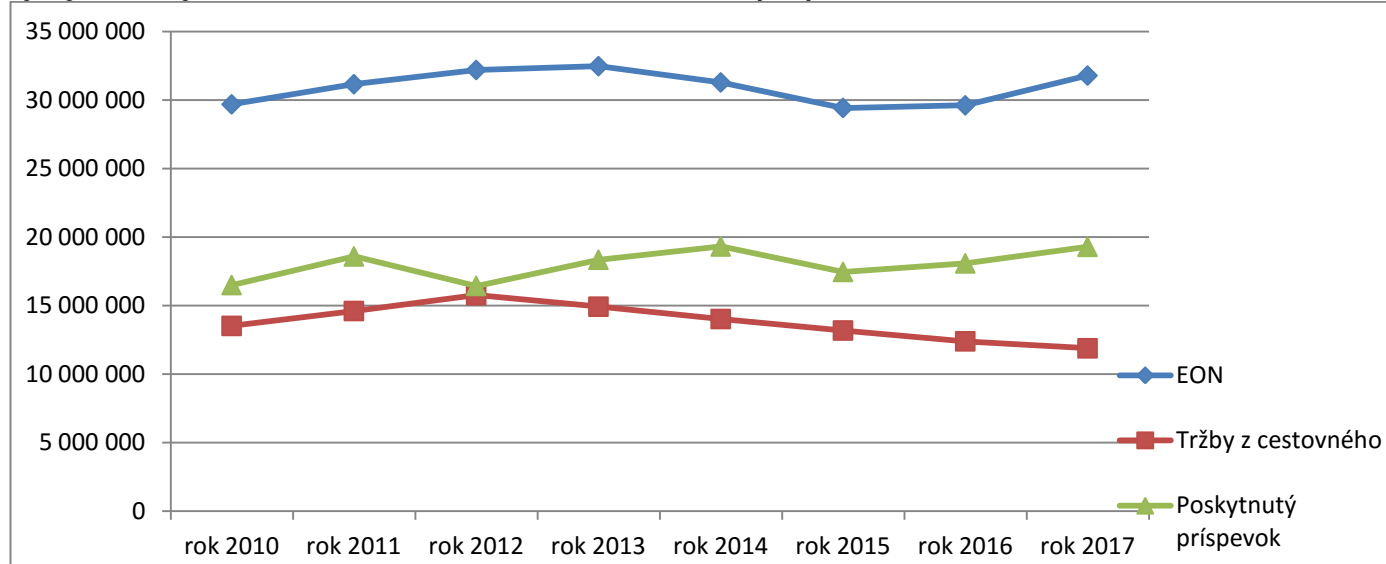
Klesajúci trend prepravených osôb v prímestskej autobusovej doprave a tým aj zníženie tržieb z cestovného je spôsobený viacerými objektívnymi faktormi:

- na jednej strane narastajúci trend individuálneho automobilizmu;
- na strane druhej pokles dopytu po službách pri zabezpečovaní dopravnej obslužnosti vyplývajúcej zo služieb vo verejnom záujme,
- demografický vývoj v regióne,
- bezplatné cestovanie v železničnej doprave pre vybrané kategórie cestujúcich a pod..

Z dôvodu poklesu prepravených osôb Trenčiansky samosprávny kraj zamerlal svoju pozornosť na zlepšenie kvality poskytovaných služieb. Za týmto účelom boli na základe vzájomnej dohody so zmluvnými dopravcami realizované niektoré opatrenia – zavedenie 0-tého tarifného pásma vo vybraných obciach a mestách, v ktorých nie je mestská hromadná doprava, zavedenie prestupných bodov, zjednotenie tarify, resp. kategórií cestujúcich so Žilinským samosprávnym

krajom, rozšírenie wifi-pripojenia v autobusoch prímestskej dopravy, zavedenie novej aplikácie „ubian.sk“, ktorá poskytuje cestujúcim aktuálne informácie o odchodoch/príchodoch, meškanií autobusov, o polohe autobusu, o najbližších zastávkach a pod., zabudovanie inteligentných elektronických informačných panelov v troch obciach, obnova vozidlového parku (v roku 2016 nákup 60 nových autobusov, v roku 2017 nákup 55 nových autobusov vybavených klimatizáciou, modernými informačnými tabuľami, wifi pripojením), zriadenie spoločného dopravného územia v meste Trenčín – možnosť cestovania na území mesta aj autobusmi prímestskej dopravy.

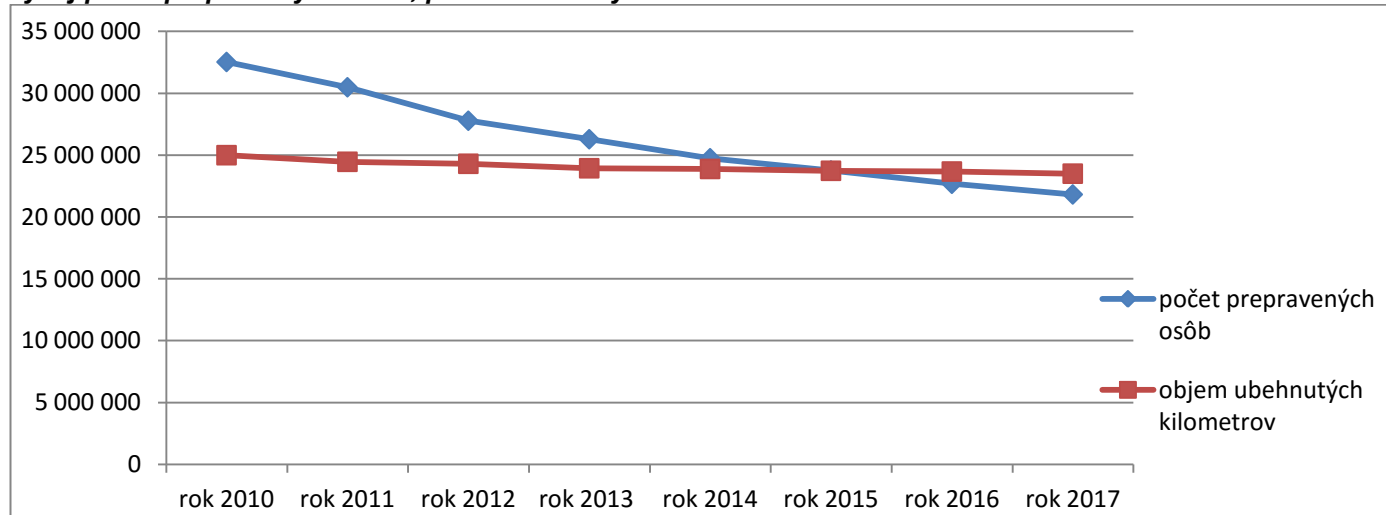
Vývoj základných ukazovateľov: EON, tržieb z cestovného, príspevku od roku 2010 do roku 2017 Graf č.3

Zdroj: Výkazy, ktoré dopravné spoločnosti predkladajú v zmysle Zmluvy pri zúčtovaní preddavkov náhrady preukázanej straty za poskytnuté služby vo verejnom záujme v prímestskej autobusovej doprave – vlastné spracovanie;

Na výšku príspevku, ktorý je z Rozpočtu TSK určený na vykrytie preukázanej straty za služby vo verejnom záujme má vplyv výška EON a dosiahnutý objem tržieb z cestovného, ktorý je závislý od počtu prepravených osôb a poskytnutých zliav pre jednotlivé kategórie cestujúcich.

Vývoj počtu prepravených osôb, počtu ubehnutých kilometrov od roku 2010 do roku 2017 Graf č.4

Zdroj: Výkazy, ktoré dopravné spoločnosti predkladajú v zmysle Zmluvy pri zúčtovaní preddavkov náhrady preukázanej straty za poskytnuté služby vo verejnom záujme v prímestskej autobusovej doprave – vlastné spracovanie;

Snahou Trenčianskeho samosprávneho kraja je i napriek klesajúcemu počtu prepravených osôb zabezpečiť dopravnú obsluhu územia s cieľom zvyšovania kvality poskytovaných služieb. Službami vo verejnom záujme TSK zabezpečuje dopravnú obsluhu územia a udrží objem objednaných dopravných výkonov (kilometrov) zabezpečuje dopravné služby do zamestnania, do škôl a školských zariadení, do zdravotníckych zariadení, úradných inštitúcií, kultúrnych a iných zariadení.